

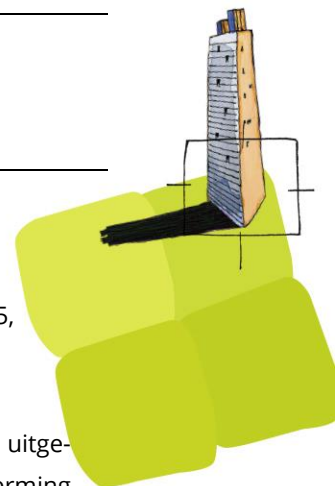
BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Ecologische inventarisatie Nassau Dwarsstraat, Vlijmen

projectnummer: 099.00.15.00.00.00

Van: H. Kloen
Onderwerp: Ecologische inventarisatie
Datum: 15-04-2019

KADER

Voor de locatie aan Nassau Dwarsstraat, Vlijmen, het perceel tussen de nummers 3 en 5, wordt een bestemmingsplan opgesteld voor de realisatie van twee nieuwe woningen.

Om de uitvoerbaarheid van dit plan te toetsen, is een inventarisatie van natuurwaarden uitgevoerd in 2014. Daar de veldsituatie sindsdien kan zijn veranderd en de Wet natuurbescherming (Wnb)¹ in werking is getreden, is een nieuwe inventarisatie noodzakelijk. Het doel van deze inventarisatie is om na te gaan of aanvullend onderzoek ten aanzien van beschermde soorten in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb) of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is. Hiertoe is een veldbezoek uitgevoerd door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs en is de Nationale Database Flora en Fauna geraadpleegd. Het bezoek heeft plaats gevonden op 3 april 2019. De weersomstandigheden waren zwaar bewolkt, droog, zwakke wind en 9° Celsius. Dit rapport geeft de bevindingen en conclusies weer.

PLANGEBIED

Het plangebied betreft een onverhard en onbebouwd terrein met grasachtige begroeiing en sterk verruigde delen met ruigtekruiden, bramen en opslag van kleine bomen. Langs de randen binnen het plangebied staan ook verspreid struiken en tot 15 meter opgaande bomen. Ook middenin het plangebied staan enkele tot 10 meter hoge bomen. Oostelijk in het plangebied bevindt zich een 1 meter diepe kuil waar in het verleden de fundering van bebouwing aanwezig was. Er is geen oppervlaktewater aanwezig in het plangebied.

Het plangebied bevindt zich aan de rand van het dorp. Aan de oost- en westzijde grenst het plangebied aan woningen, aan de noordzijde ligt de straat met aan de overzijde een door bebouwing ingesloten perceel grasland. Aan de zuidzijde grenst het plangebied aan het buitengebied, met grasland

¹ De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en betreft zowel soortenbescherming als bescherming van (Europese) natuurgebieden.

dat wordt begraasd door schapen en paarden en daarachter een dijk en open agrarisch en natuurgebied.

Het plan voorziet in de bouw van twee nieuwe woningen met een verharding ernaartoe. Voor de ontwikkeling wordt de grond vergraven. Mogelijk worden ten behoeve van de bouw enkele bomen geveld.

Figuur 1. Impressie van het plangebied (foto's 3 april 2019). Links het plangebied met op de achtergrond het aangrenzende huis daarbuiten; rechts de kuil in het plangebied met daarachter buiten het plangebied de schuur waaraan een steenuilkast is bevestigd.

Soortenbescherming

Onderdeel van de Wnb is soortenbescherming van planten en dieren. Dit betreft:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (Wnb art. 3.1-3.4);
- dier- en plantensoorten die beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (Wnb art. 3.5-3.9);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (Wnb art. 3.10-3.11).

Van deze laatst genoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (Wnb art. 3.11). Voor de soorten op deze lijst geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verboden genoemd in art. 3.10 eerste lid van de Wnb.

INVENTARISATIE

Uit het raadplegen van de Nationale Database Flora en Fauna² (NDFF) via Quickscanhulp.nl³ (© NDFF - quickscanhulp.nl 02-04-2019 13:55:19) blijkt dat binnen een straal van een kilometer rond het plangebied verschillende beschermde planten- en diersoorten bekend zijn. Het betreft vaatplanten, vogels met jaarrond beschermde nesten, amfibieën, reptielen, zoogdieren en ongewervelden. Indien van toepassing worden relevante soorten in de onderstaande tekst besproken.

Op basis van het veldbezoek blijkt dat het onderzoeksgebied een zeer beperkte natuurwaarde kent. De bomen zijn tot circa 15 meter hoog en betreffen onder andere zwarte els, haagbeuk, es, witte abeel en zachte berk. De kruidachtige begroeiing bestaat uit grassen zoals gestreepte witbol en krop-aar, en ruigtekruiden zoals gewone berenklauw, boerenwormkruid, grote brandnetel en witte dovenetel. Dit zijn algemene planten van voedselrijke grond. Beschermde planten zijn niet aangetroffen en worden gezien de sterk verruigde terreinomstandigheden en voedselrijkdom ook niet binnen het onderzoeksgebied verwacht.

Vogels

Uit de omgeving van het plangebied is het voorkomen van verschillende soorten vogels met jaarrond beschermde nesten bekend zoals huismus, gierzwaluw en enkele soorten roofvogels en uilen (Quickscanhulp.nl). Tijdens het veldbezoek zijn geen nesten of nestplaatsen in het plangebied aangetroffen die geschikt zijn voor deze soorten.

Op de aangrenzende percelen aan zowel de oost- als westzijde van het plangebied is wel een steenuilkast aangetroffen, op resp. 5 en 20 meter afstand van het plangebied. Vanuit het plangebied is tijdens het veldbezoek geen steenuil waargenomen en zijn geen braakballen van steenuil in het plangebied aangetroffen. De terreinen met de nestkasten konden echter niet betreden worden, zodat niet gezocht kon worden naar braakballen of andere sporen onder de nestkast. De aanwezigheid van steenuil kan niet met zekerheid uitgesloten worden, te meer aangezien de soort bekend is binnen een straal van 1 kilometer om het plangebied (Quickscanhulp.nl). Indien steenuil broedt vlak buiten het plangebied, kan het plangebied een essentieel onderdeel vormen van het foerageergebied van steenuil.

Huismussen zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen. Mogelijk biedt het dak van het huis grenzend aan het plangebied aan de oostzijde toegang tot nest- of slaapplekken van huismus. Hier verblijvende huismussen kunnen het plangebied gebruiken als foerageergebied.

² De Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) is de meest complete natuurdatabank van Nederland. De NDFF geeft informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren en bevat uitsluitend gevalideerde gegevens

³ Quickscanhulp.nl is een online applicatie waarmee een afgeleide van data uit de NDFF wordt weergegeven. Het is daarmee een hulpmiddel voor ervaren ecologen om te bepalen of een beschermde soort wel of niet in het plangebied kan voorkomen. Quickscanhulp.nl geeft aan op welke afstand waarnemingen van beschermde soorten zijn gedaan in relatie tot het plangebied. Voor Quickscanhulp.nl worden alleen gevalideerde waarnemingen gebruikt.

Het plangebied is daarnaast geschikt als foerageergebied voor de soorten zoals buizerd en kerkuil. Het plangebied kan slechts een zeer klein deel van hun foerageergebied uitmaken.

In het plangebied zijn enkele algemene soorten te verwachten waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn, zoals merel, vink en houtduif. In de houtige beplanting van het plangebied kunnen deze soorten broeden..

Vleermuizen

Uit de omgeving van het plangebied is het voorkomen van verschillende soorten vleermuizen bekend, zoals gewone dwergvleermuis, rosse vleermuis, en gewone grootoorvleermuis (Quickscanhulp.nl). Bebouwing ontbreekt in het plangebied, en ook in de aanwezige bomen zijn geen holtes of spleten aanwezig die geschikt zijn als verblijfplaatsen voor vleermuizen. Daarmee zijn verblijfplaatsen van vleermuizen uitgesloten.

Het plangebied is wel geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. De houtige beplanting aan de noordrand maakt deel uit van een doorlopende opgaande structuur en kan zodoende onderdeel vormen van een belangrijke vliegroute voor vleermuizen.

Grondgebonden zoogdieren

Er zijn veertien soorten beschermde grondgebonden zoogdieren bekend in de nabije omgeving (Quickscanhulp.nl, 0-1 kilometer). Negen daarvan zijn bij ruimtelijke ontwikkelingen vrijgesteld van de verbodsartikelen van de Wnb in de provincie Noord-Brabant. Van de vrijgestelde soorten kunnen in het plangebied enkele algemene soorten zoals egel, bosmuis en rosse woelmuis voorkomen.

Niet-vrijgestelde (en dus beschermde) grondgebonden zoogdiersoorten (zoals de op Quickscanhulp.nl betreffen steenmarter, wezel, hermelijn, bunzing, das en eekhoorn. Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen zoals uitwerpselen, voedselresten of prooiresten aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van deze soorten. Er zijn geen nesten of sporen van eekhoorn aangetroffen. Vanwege de lage dichtheid aan bomen is het plangebied en naaste omgeving is hooguit matig geschikt als leefgebied voor deze soort. Ook zijn geen geschikte verblijfplaatsen voor steenmarter of bunzing aangetroffen. Verblijfplaatsen van hermelijn of wezel in het braamstruweel kunnen niet worden uitgesloten. Voor steenmarter, bunzing, hermelijn en wezel is het gebied eventueel geschikt als foerageergebied. Voor das is het plangebied moeilijk toegankelijk doordat het perceel op de overgang naar het buitengebied, een niet voor dassen passeerbare raster heeft, en aan de andere zijden overal bebouwing is.

Uit de omgeving van het plangebied is het voorkomen bekend van zeven soorten amfibieën (Quickscanhulp.nl). Dit betreft algemene soorten zoals bruine kikker en gewone pad, waarvoor in de provincie Noord-Brabant een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen geldt. Voortplantingswater voor amfibieën ontbreekt in het plangebied. Het plangebied vormt wel geschikt landbiotoop voor

deze vrijgestelde amfibiesoorten. Niet-vrijgestelde soorten betreffen kamsalamander, heikikker en poelkikker. Alleen voor kamsalamander is het plangebied potentieel geschikt als landbiotoop, maar het ontbreken van voortplantingswater in het plangebied en in de directe omgeving, in combinatie met het intensieve gebruik van de graslanden in de omgeving maken dat dit gebied niet geschikt is als leefgebied voor deze soort.

Overige beschermde diersoorten

Uit de omgeving van het plangebied is het voorkomen bekend van één beschermde reptielensoort (Quickscanhulp.nl). Dit betreft levendbarende hagedis, een soort die is aangewezen op heidegebieden en structuurrijke ruigtes. Het plangebied is door de kleine oppervlakte en geïsoleerde ligging ten opzichte van ander leefgebied ongeschikt als leefgebied voor deze soort.

Het voorkomen van beschermde vissen is uitgesloten door het ontbreken van oppervlaktewater in het plangebied.

Beschermde soorten uit de soortgroep ongewervelden zijn niet in het plangebied te verwachten vanwege het ontbreken van geschikt biotoop. De op Quickscanhulp.nl vermelde waarnemingen van de ongewervelden kleine ijsvogelvlinder, pimpernelblauwtje en zilveren maan zijn naar verwachting afkomstig uit natuurterreinen met vochtige bossen en kruidenrijke graslanden in de omgeving, zoals in het nabijgelegen Natura 2000-gebied Vlijmens Ven en de Moerputten.

TOETSING

Vogels

Naar aanleiding van het plan is nader onderzoek naar de aanwezigheid van steenuil noodzakelijk. Aan de hand daarvan kan bepaald worden of (een nestplaats van) steenuil aanwezig is aan de rand van het plangebied en of essentieel leefgebied verloren gaat naar aanleiding van de plannen. Daarmee kan bepaald worden of het aanvragen van een ontheffing van de Wnb voor deze soort nodig is. Huismus is weinig gevoelig voor verstoring door de bouwactiviteiten op enige afstand van de nestplaatsen. Indien rond de twee te bouwen woningen ruime en gevarieerde beplanting wordt aangelegd blijft het plangebied grotendeels behouden als foerageergebied. Bovendien is direct rondom het plangebied in ruime mate alternatief foerageergebied aanwezig. Daarmee is een negatief effect op huismus uit te sluiten.

Mogelijk gebruiken sommige andere vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten het plangebied als foerageergebied. Het betreffende gebied betreft slechts een zeer klein onderdeel van eventueel foerageergebied, en in de omgeving is alternatief leefgebied in ruime mate aanwezig.

Voor de overige vogelsoorten geldt dat, indien werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd, in gebruik zijnde nesten van vogels kunnen worden vernietigd of verstoord, dit is bij wet verboden. Vernietiging of verstoring van in gebruik zijnde nestplaatsen kan voorkomen worden door

bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen ongeveer van 15 maart tot 15 juli duurt.

Vleermuizen

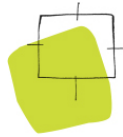
Er gaan ten gevolge van het plan geen verblijfplaatsen van vleermuizen verloren. Mogelijk gebruiken vleermuizen het plangebied als foerageergebied. Het betreffende gebied betreft slechts een zeer klein onderdeel van eventueel foerageergebied en bovendien is in de directe omgeving in ruime mate alternatief foerageergebied aanwezig. Negatieve effecten op foerageergebied zijn daarmee uitgesloten. Indien bij het aanbrengen van verlichting rond de nieuwe bebouwing rekening wordt gehouden met vleermuizen, bijvoorbeeld door inzet van gerichte armaturen en gebruik van bewegingssensoren, zal het plangebied ook in de nieuwe situatie geschikt blijven als foerageergebied. Indien de doorgaande groenstructuur langs de noordrand van het plangebied in stand wordt gehouden kan deze blijven fungeren als vliegroute voor vleermuizen en kan een negatief effect op vliegroutes worden uitgesloten. Indien dit niet mogelijk is, dient nader onderzoek naar een vliegroute van vleermuizen te worden uitgevoerd. Op basis daarvan kan worden bepaald of een ontheffing van de Wnb moet worden aangevraagd.

Grondgebonden zoogdieren

Mogelijk bevinden zich verblijfplaatsen van wezel en hermelijn in het plangebied. Deze soorten hebben een leefgebied (homerange) van minimaal 1, resp. 2 hectare en verspreid daarin meerdere verblijfplaatsen⁴. Door de ontwikkeling kan een van die verblijfplaatsen verloren gaan, maar daar het plangebied circa 0,25 hectare betreft zullen voldoende verblijfplaatsen buiten het plangebied behouden blijven. Ook gebruiken deze soorten (en mogelijk ook steenmarter en bunzing) het plangebied mogelijk als foerageergebied. Het betreffende gebied betreft slechts een zeer klein onderdeel van eventueel foerageergebied, en in de omgeving is alternatief leefgebied in ruime mate aanwezig. Volgens de Handreiking kleine marters van de provincie Noord-Brabant is om die reden nader onderzoek voor gebieden kleiner dan 1 hectare niet noodzakelijk. Negatieve effecten op verblijfplaatsen en foerageergebied van deze soorten is verwaarloosbaar klein. Voorwaarde is wel dat het verwijderen van de vegetatie en de graafwerkzaamheden plaatsvinden buiten de kwetsbare periode die loopt van 15 maart tot 1 september.

Als gevolg van de werkzaamheden kunnen tot slot verblijfplaatsen van enkele algemene zoogdiersoorten worden vernietigd en verstoord. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Noord-Brabant. Voor deze soorten hoeft

⁴ Handreiking kleine marters in relatie tot soortbescherming. Provincie Noord-Brabant, 2017.

geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wnb. De hierboven beschreven maatregel voor beschermde reptielen en amfibieën beperken het risico van een nadelig effect op algemenere soorten vrijwel volledig.

Amfibieën

Als gevolg van de werkzaamheden kunnen tot slot verblijfplaatsen van enkele algemene amfibieën soorten worden vernietigd en verstoord. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten beschermde soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Noord-Brabant. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wnb. De hierboven beschreven maatregel voor beschermde reptielen en amfibieën beperken het risico van een nadelig effect op algemenere soorten vrijwel volledig.

Overige beschermde soorten

Negatieve effecten op beschermde soorten van andere soortengroepen kunnen worden uitgesloten.

Gebiedsbescherming

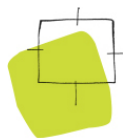
Voor het onderhavige plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Wnb en de provinciale structuurvisie en verordening.

WET NATUURBESCHERMING

In de Wnb is de bescherming van specifieke natuurgebieden geregeld. Het betreft de Natura 2000-gebieden, die een internationale bescherming genieten. Plannen en planen met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningsplichtig. Relevant daarbij is dat de Wnb een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

PROVINCIAAL RUIMTELIJK NATUURBELEID

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voormalig Ecologische Hoofdstructuur) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland en vormt de basis voor het natuurbeleid. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing, ontwikkeling en bescherming van het NNN. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van het NNN is voor provincie Noord-Brabant uitgewerkt in Verordening Ruimte Noord-Brabant (geconsolideerd januari 2019). In de verordening wordt gesproken over het Natuurnetwerk Brabant (NNB), dat wordt onderverdeeld in gebieden die zijn aangewezen als NNB of als groenblauwe mantel. De groenblauwe mantel vormt de verbinding tussen de ecologische hoofdstructuur en het landelijk gebied.

INVENTARISATIE

In het kader van de Wnb beschermde gebieden liggen op iets minder dan 200 meter afstand ten zuiden van het plangebied. Het betreft het Natura 2000-gebied Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek, dat tevens onderdeel uitmaakt van het NNB.

TOETSING

Tussen het plangebied en het beschermde natuurgebied ligt infrastructuur en enige bebouwing. Het plan betreft bouw van twee woningen. Gezien de ligging van het plangebied ten opzichte van de beschermde gebieden en de aard van de ontwikkelingen, kunnen negatieve effecten op in het kader van Wnb en provinciaal ruimtelijk natuurbeleid beschermde gebieden op voorhand worden uitgesloten.

Conclusie

Uit de ecologische inventarisatie is naar voren gekomen dat een aanvullend onderzoek naar steenuil in het kader van de soortenbescherming (Wnb) noodzakelijk is. Indien de doorgaande groenstructuur langs de noordrand van het plangebied niet in stand wordt gehouden is ook nader onderzoek naar een vliegroute van vleermuizen noodzakelijk.

Aan de hand van het nader onderzoek kan bepaald worden of het aanvragen van een ontheffing op de Wnb nodig is. Voor andere dan bovengenoemde beschermde soorten is een voldoende beeld ontstaan van de aanwezige natuurwaarden.

Wel dient de volgende maatregelen te worden toegepast:

- Het verwijderen van de vegetatie en de graafwerkzaamheden vinden plaats buiten de kwetsbare periode van kleine marters, die loopt van 15 maart tot 1 september.
- Bij de planning van de werkzaamheden moet rekening worden gehouden met het broedseizoen van vogels. De doorgaande groenstructuur langs de noordrand van het plangebied dient in stand te worden gehouden zodat deze kan blijven fungeren als vliegroute voor vleermuizen.

Aanvullend hierop is het advies de volgende maatregelen in het plan op te nemen:

- Negatieve effecten of foerageergebied van vleermuizen dient te worden voorkomen door bij de verlichting rond de nieuwe bebouwing wordt rekening gehouden met vleermuizen. Dit kan door inzet van gerichte armaturen en gebruik van bewegingssensoren.
- Rond de woningen dient gevarieerde groene beplanting te worden aangelegd om de waarde als foerageergebied voor huismus en vleermuizen in stand te houden.

Negatieve effecten ten aanzien van in het kader van de Wnb beschermde Natura 2000-gebieden en in het kader van het provinciaal ruimtelijk beleid beschermde natuurgebieden treden niet op. Het plan is op het punt van gebiedenbeleid niet in strijd met de Wnb. Ook is het plan op het punt van provinciaal natuurbeleid niet in strijd met de Verordening Ruimte Noord-Brabant (geconsolideerd januari 2019).